

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 88 L

(2025–2026)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig endring av alkoholloven
(unntak fra maksimaltiden for skjenking under
fotball-VM for herrer 2026)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	7.3	Kravet om direktesendte kamper	20
2	Bakgrunn	6	7.4	Avgrensningen til alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2	21
3	Høringen	7	7.5	Økt risiko for vold og ordensforstyrrelser	21
4	Gjeldende rett	9	7.6	Økt belastning på ansatte i skjenkenæringen og andre berørte næringer	22
4.1	Skjenking av alkoholholdig drikk	9	7.7	Støy	22
4.2	Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk	9	7.8	Barn og unge	22
4.3	Åpningstider etter serveringsloven	9	7.9	Idrett og alkohol	23
4.4	Statlige skjenkebevillinger	10	7.10	Svalbard	23
4.5	Svalbard	10	7.11	Statlige skjenkebevillinger	23
5	Høringsforslaget	12	8	Økonomiske og administrative konsekvenser	24
6	Høringsinstansenes syn	13	9	Merknad til bestemmelsen	25
7	Departementets vurderinger ...	20		Forslag til lov om midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026)	26
7.1	Overordnet om forslaget	20			
7.2	Kommunalt selvstyre	20			

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 88 L

(2025–2026)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026)

*Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet 10. april 2026,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i denne proposisjonen midlertidige endringer i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven). Det foreslås et midlertidig unntak fra alkohollovens maksimaltid for skjenking som åpner for at kommunestyret, for perioden 11. juni til 19. juli 2026, kan fastsette

skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som avviker fra alkohollovens maksimaltid for skjenking. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direkte sendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

2 Bakgrunn

Det norske herrelandslaget i fotball har for første gang på 28 år kvalifisert seg til VM. Mesterskapet avholdes i USA, Canada og Mexico i perioden 11. juni til 19. juli 2026. På grunn av tidsforskjellen vil enkelte av kampene bli sendt på tidspunkter utover alkohollovens maksimaltid for skjenking. For at det skal være mulig å fortsatt skjenke alkohol mens kampene pågår, foreslås det et midlertidig unntak fra alkohollovens maksimaltid for

skjenking. Norges deltakelse i fotball-VM for herrer 2026 er en ekstraordinær begivenhet. Dette er fjerde gangen i historien det norske herrelandslaget deltar, og det er lang tid siden sist. Dette er derfor en helt spesiell situasjon og unntaket er en engangshendelse. Det midlertidige unntaket er ikke ment å skape presedens for senere anledninger. Lovendringen begrenses derfor til fotball-VM for herrer 2026.

3 Høringen

Høringsnotatet om midlertidig endring av alkoholovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026 ble sendt på offentlig høring 30. januar 2026. Høringsfristen var 13. mars 2026. Høringsnotatet ble sendt til følgende instanser:

Departementene

Sámediggi – Sametinget

Arbeidstilsynet

Barneombudet

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Datatilsynet

De regionale helseforetakene

Folkehelseinstituttet

Helsedirektoratet

Kompetansesentrene for rus (KORUS)

Konfliktrådet

Konkurranserådet

Landets fylkeskommuner

Landets kommuner

Landets politidistrikt

Landets statsforvaltere

Landets universiteter

Longyearbyen lokalstyre

Politidirektoratet

Riksadvokaten

Sivilombudet – Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen

Skatteetaten

Statens helsetilsyn

Sysselmasteren på Svalbard

Tolletaten

Actis

Akademikerne

Akan kompetansesenter

Allmennlegeforeningen

Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund (AEF)

Arbeidsgiverforeningen Spekter

AS Vinmonopolet

Av-og-til

Blå kors Norge

Bryggeri- og drikkevareforeningen

Den Norske Advokatforening

Den norske legeforening

Det Hvite Bånd

DNT – Edru livsstil

Fagforbundet

Fagrådet innen rusfeltet i Norge

Familieklubbene

FMR Fellesskap – Menneskeverd – Rusfrihet

Forut

Frelsesarmeen

Handelens ølsalgsråd

HK Norge

Idrett uten alkohol

IOGT i Norge

Ivareta

Junior- og barneorganisasjonen Juba

Juvente

Kirkens bymisjon

Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum (KAS)

Kommunesektorenes interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS)

Kreftforeningen

Landsforeningen for oppsøkende sosialt ungdomsarbeid

Landsorganisasjonen i Norge (LO)

MA – rusfri trafikk

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Natteravnene

Norges fotballforbund

Norges handikapforbund

Norges idrettsforbund

Norsk narkotikaforebyggende forening

Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund

Norsk Restaurantforening

Norske Destillerier

Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)

NHO Mat og Drikke

NHO Reiseliv

NHO Service og Handel

RIO – Rusmisbrukernes interesseorganisasjon

Rusfri oppvekst

Røde Kors

Stiftelsen CRUX

Ungdom mot narkotika
 Unio
 Vin- og brennevinleverandørenes forening (VBF)
 Virke Reiseliv
 Yrkesorganisasjonenes sentralforbund (YS)

Departementet mottok 109 høringssvar, hvorav 28 fra privatpersoner. Av disse hadde 102 merknader til forslaget. Følgende instanser har avgitt uttalelse:

Sysselmesteren på Svalbard

Arbeidstilsynet
 Folkehelseinstituttet
 Helse Sør-Øst RHF
 Helsedirektoratet
 Kompetansesentrene for rus (KORUS)
 Innlandet politidistrikt
 Oslo politidistrikt
 Sør-Vest politidistrikt
 Sør-Øst politidistrikt
 Trøndelag fylkeskommune
 Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Alver kommune
 Asker kommune
 Bergen kommune
 Brønnøy kommune
 Bykle kommune
 Farsund kommune
 Frøgn kommune
 Kragerø kommune
 Krødsherad kommune
 Lillestrøm kommune
 Lørenskog kommune
 Melhus kommune
 Nord-Fron kommune
 Oslo kommune
 Sunnfjord kommune
 Tinn kommune
 Trondheim kommune
 Tønsberg kommune
 Vestby kommune
 Ås kommune

A-larm
 Actis
 Akan kompetansesenter
 Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund (AEF)
 Av-og-til
 Blå Kors Norge

Det hjelper, bruker og pårørendeorganisasjon
 Det Hvide Bånd
 DNT – Edru Livsstil
 Changing places Norge
 Fellesforbundet
 FMR Fellesskap – Menneskeverd – Rusfrihet
 Folkehelseforeningen
 Fotballfesten AS
 Frelsesarmeen
 HK Norge
 IOGT i Norge
 Junior og barneorganisasjonen JUBA
 Juvente
 Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum (KAS)
 Kreftforeningen m.fl. (Rådet for psykisk helse, Nasjonalforeningen for folkehelsen og LHL)
 Kringlebotn Idrettslag
 Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag (LHL)
 Ly – for deg med en oppvekst preget av voksnes rus
 Miljørettet helsevern – Rogaland brann og redning IKS
 NHO Mat og drikke
 NHO Reiseliv
 Norsk psykologforening
 Norsk samfunnsmedisinsk forening (NORSAM)
 Norske Destillierier
 Norske kulturarrangører
 O'Reilly's Irish Pub
 Raudt Sogndal
 RFSU
 Rusfeltets hovedorganisasjon
 Rusfri oppvekst
 Ruspolitisk fellelråd Østlandet
 Sentralt ungdomsråd i Oslo
 Stiftelsen KRAFT
 Utelivets Organisasjonskomité
 Vin- og brennevinleverandørenes forening (VBF)
 Virke Reiseliv

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader eller innvendinger til høringsnotatet eller at de ikke ønsker å avgi høringsuttalelse:

Forsvarsdepartementet
 Justis- og beredskapsdepartementet
 Helse Vest RHF
 Horten kommune
 Målselv kommune
 Utsira kommune
 Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund

4 Gjeldende rett

4.1 Skjenking av alkoholholdig drikk

Skjenking er definert som salg av alkoholholdig drikk til forbruker for drikking på stedet, jf. alkoholloven § 1-4 annet ledd. Det regnes alltid som skjenking når bevillingshaver vet at det drikkes på eller i tilknytning til skjenkestedet. Skjenking av alkoholholdig drikk krever bevilling, jf. alkoholloven § 1-4a. Skjenkebevilling gis av kommunen med mindre det gis statlig bevilling etter kapittel 5, jf. alkoholloven § 1-7 første ledd. Alkoholholdig drikk er i alkoholloven § 1-3 definert som drikk som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Alkoholholdig drikk gruppe 1 inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. Alkoholholdig drikk gruppe 2 inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol og alkoholholdig drikk gruppe 3 inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for inntil 4 år. Bevilling kan også gis for et kortere tidsrom jf. alkoholloven § 1-6 annet ledd annet punktum. Kommunen kan gi bevilling for en bestemt del av året og for en enkelt bestemt anledning. Bevilling for en enkelt bestemt anledning må knytte seg til en bestemt begivenhet og det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement.

4.2 Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk

Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk reguleres av alkoholloven § 4-4. Skjenketiden fastsettes av kommunen innenfor lovens maksimaltid. I bestemmelsens første ledd er det angitt en normalskjenketid som gjelder dersom kommunen ikke har fastsatt noe bestemt om skjenketiden. Etter lovens normaltid kan skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, skje alle dager mellom kl. 08.00 og 01.00, mens skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3, kan skje alle dager mellom kl. 13.00 og 24.00. I § 4-4 fjerde ledd er det fastsatt maksimaltid for skjenking. Maksimaltidene innebærer at det ikke er adgang

til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 mellom kl. 03.00 og kl. 06.00, og alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 03.00 og 13.00.

Kommunen kan innskrenke eller utvide skjenketiden i forhold til normaltiden, men ikke lenger enn til maksimaltiden. Dette kan gjøres i selve bevillingsvedtaket eller i forskrift. Forskrift om skjenketid må ikke nødvendigvis være lik for alle skjenkesteder i kommunen. Det kan for eksempel differensieres etter type skjenkested eller beliggenhet. Dersom skjenketiden er bestemt i et enkeltvedtak, vil en endring av skjenketiden i bevillingsperioden være en omgjøring i forvaltningslovens forstand. Omgjøring kan bare skje dersom vilkårene i forvaltningsloven § 35 er oppfylt.

Bevillingshaver står fritt til å fastsette egen skjenketid innenfor de rammene som er gitt i bevillingsvedtaket og etter loven.

Det følger av § 4-4 sjette ledd at konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Det er bevillingshavers ansvar å sørge for at det ikke drikkes alkoholholdig drikk etter dette tidspunktet.

Det følger av § 4-4 sjuende ledd at det på overnattingssteder kan skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til de begrensningene som er fastsatt for skjenketiden i § 4-4. Bestemmelsen er en tidsmessig utvidelse av skjenketiden knyttet til en bestemt persongruppe: stedets overnattingsgjester. Det er en forutsetning at skjenking til overnattingsgjester skjer utenfor overnattingsstedets ordinære skjenkesteder. Skjenking til stedets overnattingsgjester vil for eksempel kunne skje i resepsjonen eller på rommene (minibar, romservice).

4.3 Åpningstider etter serveringsloven

Serveringssteder må ha serveringsbevilling gitt av kommunen, jf. serveringsloven § 3. Det følger av serveringsloven § 15 at kommunen i forskrift kan fastsette åpningstider for de serveringsstedene som ligger i kommunene. Skjenkesteder

kan holde åpent utover tidsinnskrenkningene fastsatt i eller i medhold av alkoholloven så fremt eventuelle forskrifter gitt i medhold av serveringsloven § 15 åpner for dette.

4.4 Statlige skjenkebevillinger

Det følger av alkoholloven § 5-2 at det for fly, tog og skip som er kollektive transportmidler, samt cruiseskip på turer av flere dagers varighet, kan gis statlig bevilling dersom det skal serveres alkohol om bord. Myndigheten til å gi statlig bevilling etter § 5-2 er delegert fra departementet til henholdsvis Helsedirektoratet og statsforvalteren på følgende måte: Helsedirektoratet har myndighet til å gi statlig bevilling til tog og fly, jf. § 5-2 første ledd nr. 1 og 2, mens statsforvalteren har myndighet til å gi bevilling til skip, jf. § 5-2 første ledd nr. 3.

Bestemmelsen om statlig skjenkebevilling i § 5-2 første ledd nr. 1 gjelder bare tog som går i rute på bestemte strekninger til fastsatte tider og er åpent for allmennheten. Det kan kun gis bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 på tog som er kollektive transportmidler. For skjenking på alle andre typer tog, for eksempel chartertog, leievogner o.l. må det søkes om kommunal skjenkebevilling, jf. § 1-7 første ledd. Bevilling til skjenking på fly gjelder innenlandske flygninger. Om bord i fly kan det kun gis bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2. Internasjonale flygninger er ikke omfattet av alkohollovens bestemmelser om bevillingsplikt.

Alkoholloven § 5-2 nr. 3 regulerer skip som er kollektive transportmidler og cruiseskip på turer av flere dagers varighet. En statlig bevilling til skip som er kollektivt transportmiddel, gjelder også skjenking mens skipet ligger til kai, under forutsetning av at det kun skjenkes til passasjerer som følger skipet. For cruiseturer av kortere varighet, for eksempel dagsturer kreves kommunal skjenkebevilling. Skip som benyttes som ordinært skjenkested, det vil si som er åpent for allmennheten og hvor det hovedsakelig skjenkes fra kai, må ha kommunal bevilling, jf. § 1-7 første ledd. Alkoholloven, og dermed bevillingsplikten, gjelder kun i norsk farvann.

Skjenketider er ikke regulert i § 5-2. Det er heller ingen henvisning til alkoholloven kapittel 4 i bestemmelsen.

Det følger av § 5-3 at messer for militært ansatte som drives i samsvar med retningslinjene for slik virksomhet kan gis bevilling av departementet til å skjenke alkoholholdig drikk. Bestem-

melsen regulerer skjenkebevilling til Forsvarets messer for militært ansatte. Det er kun messer for militært tilsatte, som drives i samsvar med bestemmelser og retningslinjer for skjenking av alkohol i Forsvaret, fastsatt av Forsvarsstaben og Forsvarets personell og vernepliktsenter som kan gis statlig skjenkebevilling. Bestemmelsen åpner ikke for skjenking i kantiner eller andre lokaler beregnet for bruk av vernepliktige, eller privat bruk av befals- og fritidsmessene, selv om enkelte av brukerne er befal. Slik bruk og eventuell utleie av lokalene vil kreve ambulerende bevilling, jf. alkoholloven § 4-5 og søknad må rettes til kommunale bevillingsmyndigheter. Myndigheten til å gi statlige bevillinger til Forsvarets messer for militært tilsatte i henhold til § 5-3 første ledd er delegert til Helsedirektoratet. Delegeringen av bevillingsmyndigheten omfatter myndighet etter §§ 1-7 c og 1-8 i disse tilfellene. Kontrollmyndigheten ligger til kommunen, jf. § 1-9. Kontrollmyndigheten følger altså ikke bevillingsmyndigheten.

Det følger av § 5-3 siste ledd at bevilling til skjenking i messer for militært tilsatte jf. § 5-3 første ledd gis etter bestemmelsene i alkoholloven kapittel 4. Det innebærer blant annet at skjenketidsbestemmelsene i § 4-4 kommer til anvendelse. Helsedirektoratet opplyser at det i bevillingsvedtak fra direktoratet fremgår at bevillingshaver må følge de til enhver tid kommunale skjenketidene.

4.5 Svalbard

Det følger av alkoholloven § 1-2 annet ledd at departementet kan gi forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard. Forskrift 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard regulerer blant annet omsetning av alkoholholdig drikk på Svalbard med tilhørende territorialfarvann. Det følger av forskriften § 3-1 første ledd at skjenking av brennevin, vin og øl bare kan foretas på grunnlag av bevilling gitt av Sysselmesteren. Avgjørelser om tildeling av bevilling kan delegeres til representativt, folkevalgt organ. Myndighet etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-1 er delegert til Longyearbyen lokalstyre jf. forskrift 12. desember 2001 nr. 1406 om delegering av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-1. Det følger av delegeringen at Longyearbyen lokalstyre avgjør søknader om skjenkebevilling i Longyearbyen arealplanområde i forbindelse med nyetableringer av skjenkesteder og søknader fra bevillingshavere om endringer i eksisterende bevilling.

Sysselmasteren ber om at lokalstyret innhenter uttalelse fra Sysselmasteren før søknad om skjenkebevilling avgjøres. Bevillingssøknader som gjelder servering utenfor Longyearbyen arealplanområde behandles av Sysselmasteren.

I forskriften § 3-3 er det gitt bestemmelser om tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker. På tilsvarende måte som i alkoholoven er det fastsatt normaltid og maksimaltid for skjenking. Det følger av § 3-3 første ledd at skjenking av brennevin kan skje fra kl. 13.00 til 24.00,

mens skjenking av vin og øl kan skje fra kl. 08.00 til 01.00. Bevillingsmyndigheten, jf. § 3-1 første ledd, kan generelt eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd, men det er forbudt å skjenke brennevin mellom kl. 03.00 og 13.00 og forbudt å skjenke øl og vin mellom kl. 03.00 og 06.00, jf. § 3-3 fjerde ledd. Det følger av § 3-3 sjette ledd at konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

5 Høringsforslaget

Helse- og omsorgsdepartementet foreslo i høringsnotatet en midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking. Det ble foreslått et nytt niende ledd i alkoholloven § 4-4 som åpnet for at kommunestyret, for perioden 11. juni til 19. juli 2026, kan fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som avviker fra fjerde ledd. Dette kan fastsettes

generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested. Det ble foreslått at avvikende skjenketid kun kan fastsettes for skjenkesteder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester. Det ble foreslått at tilsvarende endringer gjøres gjeldende i alkoholregelverket for Svalbard.

6 Høringsinstansenes syn

Det er 102 høringsinstanser som har uttalt seg om forslaget, se punkt 3. Høringsinstansene er delt mellom et flertall som ikke støtter forslaget, et mindretall som støtter forslaget i sin helhet og enkelte som skulle sett at det i stedet ble gjennomført en endring av skjenketidene mer generelt og ikke knyttet bare til dette mesterskapet.

De høringsinstansene som støtter forslaget, er blant annet flere kommuner og næringslivsaktører, herunder *NHO Reiseliv* og *Fotballfesten AS. Bergen kommune* uttaler:

«Etter vår vurdering representerer endringene en avgrenset og godt begrunnet tilpasning til en ekstraordinær begivenhet som har stor nasjonal og sosial interesse. [...] Departementets forslag ivaretar dermed et praktisk behov for å muliggjøre et felles og trygt publikumstilbud, uten å foreta permanente eller prinsipielt toneangivende endringer i alkoholpolitikken. [...] Den lokale handlefriheten gjør det mulig å ta hensyn til lokale forhold som befolkningssammensetning, politiberedskap, støyforhold og erfaring med skjenkebestemmelser. Dette vurderer vi som en styrke ved forslaget, da det reduserer risikoen for utilsiktede konsekvenser og sikrer at tiltaket kan praktiseres ansvarlig og fleksibelt.»

NHO Reiseliv uttaler:

«Forslaget legger til rette for at publikum kan se kampene i trygge, kontrollerte og regulerte former på serveringssteder, fremfor at dette flyttes til uregulerte private arenaer. Etter vår vurdering er dette både næringspolitisk fornuftig og samfunnsmessig ansvarlig.»

Fotballfesten AS uttaler:

«Utvidede åpningstider gir bedre styring og kontroll innenfor regulerte rammer, med profesjonelt vakthold og tydelig ansvar.»

Blant høringsinstansene som representerer næringslivet eller næringsaktører er det også

enkelte som uttaler seg kritisk til innretningen på forslaget og ønsker en videre ordning enn det som er foreslått.

Virke Reiseliv problematiserer at kommunene selv kan bestemme om de vil benytte muligheten til utvidet skjenking og uttaler at:

«[...] forslaget i praksis gir en adgang, men ingen rett, til utvidet skjenketid. Konsekvensene for virksomhetene vil i stor grad avhenge av kommunale vedtak og lokale vilkår. Dette kan føre til betydelige forskjeller i rammebetingelser mellom kommuner og mellom ulike typer serveringssteder, som potensielt kan være konkurransevridende over kommunegrensene.»

Andre høringsinstanser herunder blant annet *Vin- og brennevinleverandørenes forening* og *NHO Mat og Drikke*, mener man heller burde hatt en generell hjemmel for avvikende skjenketider og at en eventuell utvidelse av skjenketiden bør gjelde alle kategorier alkoholholdig drikk. *NHO Mat og drikke* uttaler:

- «NHO Mat og Drikke anbefaler at
- Regjeringen vurderer å gjøre endringene i skjenketidsbestemmelsene generelle og permanente, slik at unntak ikke knyttes til enkeltstående begivenheter.
 - Eventuelle utvidelser av skjenketid bør gjelde alle kategorier alkoholholdig drikk, innenfor rammen av dagens regler for ansvarlig skjenking.»

Norske Destillerier uttaler i samme retning at:

«[...] norsk alkoholpolitikk bør være forutsigbar og prinsipielt begrunnet, og ikke basert på midlertidige unntak knyttet til enkeltarrangementer. Dersom skjenketidene skal utvides, bør dette enten gjøres permanent eller overlates til kommunene å avgjøre innenfor gjeldende rammer.»

Videre uttaler *Norske Destillerier* at:

«[...] forslaget om å begrense utvidet skjenketid til alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 er uheldig. Dette vil innebære en direkte forskjellsbehandling av brennevin (gruppe 3), og dermed norske destillerier og deres produkter.»

Oslo kommune er positive til at det åpnes for en midlertidig endring av alkoholloven og at det er opp til kommunene å bestemme de konkrete skjenketidene for sin kommune. *Oslo kommune* mener likevel at forslaget bør justeres. *Oslo kommune* uttaler:

«Oslo kommune ser imidlertid noen utfordringer rundt at skjenketidene for alkoholholdig drikk gruppe 3 (brennevin) er uendret og det at det må vises direktesendt kamp. Kommunen har forståelse for at departementet ønsker å begrense tilgangen til alkohol i en viss grad, men det fremstår som lite hensiktsmessig å ikke utvide skjenkingen for brennevin og ha krav om direktesendt kamp. Kommunen vurderer at skjenketidene vil begrenses naturlig av kundegrunnlaget til stedene. Det vil nok bli et høyt trykk på steder visse dager, som de dagene med Norges kamper, men kundegrunnlaget gjennom natten de fleste dagene i perioden vil høyst sannsynlig være begrenset.»

Flertallet av høringsinstansene, inkludert flertallet av privatpersoner som har avgitt høringsuttalelse, støtter ikke forslaget. Blant høringsinstansene som ikke støtter forslaget er det flere aktører på folkehelsefeltet herunder både statlige etater som *Folkehelseinstituttet* og *Helsedirektoratet*, og frivillige organisasjoner på rusfeltet samt arbeidstakerorganisasjoner. Høringsinstansene som ikke støtter forslaget, trekker særlig fram at forslaget ikke er i tråd med folkehelsepolitikken og en restriktiv alkoholpolitikk og at det ikke er i tråd med alkohollovens formål. I tillegg advarer mange mot de konkrete negative konsekvensene forslaget kan medføre i den perioden unntaket gjelder.

Kreftforeningen, *Rådet for psykisk helse*, *Nasjonalforeningen for folkehelsen* og *LHL* har inngitt et samlet høringsinnspill. De uttaler at:

«Alkoholpolitikken er først og fremst et folkehelsepolitisk virkemiddel. Når hensynet til næringsinteresser og helse står mot hverandre, må helse og forebygging veie tyngst.

Undertegnede organisasjoner mener forslaget svekker et sentralt alkoholpolitisk virkemiddel uten tilstrekkelig folkehelsefaglig begrunnelse. [...] Vi mener det er viktig at alkoholpolitikken utformes med tydelig forankring i folkehelsehensyn og kunnskapsbaserte virkemidler, særlig i en situasjon hvor det er behov for en styrket politisk satsing på primærforebygging for å redusere sykdomsbyrden og tilførselen av nye pasienter til helsetjenesten.»

Blå Kors Norge uttaler:

«Alkoholpolitikken i Norge har vært vellykket, med restriktive virkemidler bygget på totalkonsumteorien og forebyggingsparadokset. [...] Vi trenger en fortsatt restriktiv alkoholpolitikk med tiltak som ivaretar de alkoholpolitiske målene, inkludert begrensning i alkoholkonsum, med tiltak på samfunnsnivå. [...] Oppmykninger i alkohollovgevingen vil bidra til økt tilgjengelighet og alkoholforbruk, og dermed flere skader over kort og lang tid.»

Av-og-til uttaler:

«Stortinget har vedtatt en alkoholstrategi med 20% reduksjon av forbruket innen 2030 sammenlignet med konsumet i 2010. Strategien inneholder en rekke tiltak og det vi oppfatter som en bekreftelse av nettopp den brede enigheten om at norsk alkoholpolitikk ligger fast. Forslaget som nå ligger på bordet, opplever vi som et brudd med dette.»

Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum uttaler:

«Alkohollovens formålsbestemmelse er entydig, og hensikten med loven er å begrense skadevirkningene ved alkoholbruk ved å redusere totalforbruket i samfunnet. En utvidelse av skjenketiden på grunn av et enkelttilfelle som fotball VM, der formålet med utvidelsen er å øke alkoholforbruket i en gitt periode, er i direkte motstrid med formålsbestemmelsen. Det er vanskelig å se hvordan dette forslaget skal unngå å uthule alkohollovens formål.»

Flere av høringsinstansene mener at forslaget vil skape presedens for fremtidige endringer. *Folkehelseinstituttet* uttaler:

«Departementets argumentasjon om at lovendringen ikke skaper presedens er ikke over-

bevisende: det avgjørende er ikke at endringen er midlertidig, men at alkoholloven faktisk endres for å imøtekomme en kommersiell sportsbegivenhet. Når det først er gjort, er grunnlaget for å avslå tilsvarende krav i fremtiden vesentlig svekket. Dette svekker den overordnede legitimiteten til den restriktive alkoholpolitikken der folkehelse og solidaritet benyttes som begrunnelse.»

KORUS uttaler:

«Norsk alkoholpolitikk har så langt vist seg virksom i et folkehelseperspektiv. Midlertidige og arrangementsspesifikke unntak bidrar til å fragmentere politikken, kan skape forventninger om dispensasjoner ved senere anledninger, og svekker tilliten til alkoholpolitiske rammer.»

Actis mener

[...] «at det å «ikke skulle sette presedens» for andre arrangementer vil bli nærmest umulig. Vi antar at det vil være flere idrettsarrangementer i fremtiden som vil ønske seg utvidet skjenketid, og som også kan argumentere med at det er en stor, unik og samlende helse.»

Fellesforbundet uttaler:

«Vi tror at et enkeltvedtak knyttet til fotball-VM vil medføre at vi får lignende diskusjoner hver gang det kan være et politisk flertall for at også andre begivenheter medfører ønsker om utvidet skjenketid. Dette er etter vårt syn hverken serveringsnæringen eller samfunnet for øvrig tjent med.»

IOGT i Norge trekker fram at dagens regler gir gode muligheter til å kunne samles og se kampene, uten at det er behov for lovendring som åpner for skjenking hele døgnet.

Det er flere høringsinstanser som reagerer på at det legges opp til en forskjellsbehandling av fotball og andre arrangementer samt en forskjellsbehandling av herre- og kvinnefotball. Mens enkelte av disse høringsinstansene ikke støtter noen endring av regelverket, mener andre at man bør åpne for skjenking uavhengig av arrangement.

Videre er det en rekke av høringsinstansene som peker på at forslaget vil ha større forventet negativ økning i alkoholrelaterte skader enn det som kommer fram av høringsnotatet.

Folkehelseinstituttet uttaler:

«Selv om departementet erkjenner at forslaget kan øke belastningen på politi og helsevesen, er den forskningsmessige evidensen tydeligere enn departementet legger til grunn: studier fra norsk og europeisk kontekst viser konsistent at utvidede skjenketider øker forekomsten av vold og andre alkoholrelaterte skader, særlig i de sene nattetimene. Fotball-VM som kontekst kan forsterke denne risikoen, gitt den dokumenterte sammenhengen mellom fotballkultur og alkoholrelatert vold.»

Helsedirektoratet uttaler:

«Empirisk belegg fra Norge indikerer en tydelig sammenheng mellom utvidet skjenketid og økt vold om natten. En studie fra 18 norske byer viser at innskrenking av skjenketiden har en tydelig effekt på voldsomfanget (Rossow og Norström: sitert i Meld. St. 30, 2011-2012). Selv moderate reduksjoner i skjenketiden, ofte på bare en halv til to timer, var forbundet med en nedgang i vold på om lag 16 prosent. Effekten gikk også i motsatt retning når skjenketiden ble utvidet. Dette viser at selv relativt små endringer i skjenketiden kan ha betydelig innvirkning på omfanget av vold. Drikkemønsteret i Norge er i utgangspunktet preget av høy grad av beruselse og episodisk høyt alkoholinntak (Helsedirektoratet: Tall om alkohol 2025). Rus- og tobakksundersøkelsen fra 2025 viser at 18 prosent av befolkningen (24 prosent av alle menn) rapporterer episodisk høyt alkoholkonsum månedlig eller oftere. Det er grunn til å tro at utvidede skjenketider kan forsterke denne typen «høyrisikodriking» i ikke uvesentlig grad.»

Akan kompetansesenter legger i sin uttalelse vekt på at forslaget vil kunne føre til økt alkoholrelatert fravær og uttaler:

«De største forventede negative konsekvensene for arbeidslivet ved endring av alkoholovens maksimaltid for skjenking vil være økt fravær på grunn av alkoholbruk, og alkoholrelatert nærvær som vil føre til redusert yteevne på jobb. Arbeidsmiljøet påvirkes også negativt ved at kolleger ikke yter som vanlig. De alkoholrelaterte kostnadene vil dermed øke for arbeidslivet.»

Flere av høringsinstansene uttrykker bekymring for forslagets innvirkning på barn og unge.

Blå Kors Norge uttaler:

«Den store risikoen som følger av foreldres alkoholproblemer viser hvor viktig en restriktiv alkoholpolitikk er. Dette gjelder særlig under store idrettsarrangementer, når mange foreldre og familier følger kampene. Stemningen på skjenkesteder utover natten kan påvirke tryggheten for barna som er hjemme, når foreldrene kommer hjem. I tillegg sendes fotball-VM i sommerferien, når barn og unge ikke er på skolen. Barna er mer hjemme, og nær de voksne, inkludert voksne som har problemer med alkohol. En av ti barn og unge forteller at de gruer seg til ferie fordi noen i familien drikker for mye i ferier.»

Ly- for deg med en oppvekst preget av voksnes rus uttaler:

«For de barna som kontakter oss, er det en direkte sammenheng mellom økt tilgjengelighet og økt utrygghet. Denne sammenhengen understøttes tydelig av Folkehelseinstituttet, som viser til at en økning i samfunnets totalkonsum fører til mer vold (fhi 2019) [...] 80 prosent av barna som kontakter oss, forteller at det er nettopp omsorgspersoners forhold til alkohol som gjør livet uforutsigbart.»

Helsedirektoratet viser til at barnets beste ikke er vurdert som et grunnleggende hensyn. *Helsedirektoratet* uttaler at:

«Direktoratet minner om at Stortinget i revidert folkehelselov har pålagt staten å ta dette hensynet: «I forbindelse med handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn» (§22, 4. ledd, 3. punktum). [...] En økning i tilgjengelighet og konsum av alkohol i sommerferien kan forsterke risikoen for utrygghet, vold og omsorgssvikt generelt og ikke minst i familier som allerede befinner seg i en utsatt posisjon.»

Sentralt ungdomsråd i Oslo trekker fram at forslaget vil kunne ha store konsekvenser for alkoholens rolle i bybildet, og at perioden det er snakk om er en periode hvor mange ungdommer beveger seg i byene grunnet sommerferie, sosiale arrangementer og sommerjobb.

At perioden sammenfaller med sommerferien og høy tilstedeværelse av barn og unge i bybildet

trekkes også fram av *Oslo politidistrikt* som uttaler at:

«Perioden er preget av skolefri, flere arrangementer rettet mot ungdom og generelt mye barn og ungdom ute i bybildet. Dette samtidig med en allerede svært presset ressursituasjon for forebyggende patruljer og fokus rettet mot ungdom fra kriminelle nettverk.»

Blant høringsinstansene som ikke støtter forslaget er det flere som mener forslaget skaper en uønsket kobling mellom idrett og alkohol. *Junior- og barneorganisasjonen Juba* uttaler:

«Fotball er en idrett som skaper glede, engasjement og fellesskap på tvers av alder og sosial status. For Juba er det særlig urovekkende hvordan dette vil virke inn på barn og unge, at rollemodellene som fotballspillerne er for mange barn, og feiringen av dem, skal være synonymt med drikking av alkohol.»

KORUS viser i sitt hørings svar til at:

«Stortinget har vedtatt en alkoholstrategi med 20% reduksjon av forbruket innen 2030 sammenlignet med konsumet i 2010. Samarbeid med idretten står sentralt i strategien. Å befeste alkoholkonsum som avgjørende viktig for opplevelsen av VM i fotball sender et uheldig signal fra sentrale myndigheter.[...] Nasjonale mål i barne- og ungdomspolitikken er tydelige: barn og unge skal beskyttes mot uønsket eksponering for rus, og idrett skal være et trygt og inkluderende fellesskap. Å knytte alkohol tettere til store idrettsarrangement står i kontrast til dette.»

Flere høringsinstanser peker på at forslaget vil medføre økt bruk av ressurser for politi, helsevesen og kommunene. Politidistriktene som har uttalt seg, viser til at en utvidelse av skjenketiden vil føre til økt risiko for ordensforstyrrelser og uønskede hendelser og innebære behov for økt bemanning. *Sør-Øst politidistrikt* uttaler at:

«Erfaring og forskning viser en klar sammenheng mellom økt tilgjengelighet av alkohol og økt forekomst av vold, ordensforstyrrelser og ulykker. En utvidelse av skjenketiden vil etter vår vurdering medføre økt risiko for uønskede hendelser i det offentlige rom, særlig i tidsrom hvor politiets bemanning normalt er lavere.»

Innlandet politidistrikt uttaler:

«Utvidelse av skjenketiden til etter kl. 03.00 vil kunne medføre at publikum oppholder seg lenger på serveringssteder og i sentrumsområder enn det som normalt er tilfelle. Dette vil kunne føre til økt behov for politiets tilstedeværelse for å kunne forebygge og håndtere hendelser knyttet til beruselse, ordensforstyrrelser og vold.»

Oslo politidistrikt mener forslaget vil ha betydelige ressursmessige konsekvenser og kan redusere politiets kapasitet til å håndtere øvrige oppdrag, inkludert nød- og akuttoppdrag. *Oslo politidistrikt* uttaler:

«Utvidede skjenketider vil kunne medføre økt etterspørsel etter politiets tilstedeværelse i perioder som allerede er ressurskrevende. Erfaring fra perioder med høy utelivsaktivitet viser at økt alkoholkonsum i kombinasjon med store folkeansamlinger ofte medfører flere ordensoppdrag og behov for konflikt-dempende tilstedeværelse. For OPD kan dette innebære økt press på patruljeressurser, behov for styrket bemanning ved operasjons-sentralen og økt belastning på arrest- og transportkapasitet. Samtidig må politiet opprettholde tilstrekkelig beredskap til å håndtere alvorlige hendelser og sikkerhetstruende aktivitet.»

Oslo politidistrikt peker samtidig på den samlede belastningen i hovedstadsområdet, herunder beredskapssituasjonen, og mener det bør gjøres en grundig vurdering av de totale beredskapsmessige konsekvensene før en midlertidig endring vedtas. *Oslo politidistrikt* uttaler at:

«OPD har et særskilt ansvar som politidistrikt i landets hovedstad, hvor en betydelig andel av nasjonale myndighetsinstitusjoner, kritisk infrastruktur, diplomatiske representasjoner og større arrangementer er lokalisert. Endringer i skjenketider som kan medføre økt aktivitet i natt- og tidlig morgentimer må derfor vurderes opp mot politiets samlede ressursbelastning og den helhetlige beredskapssituasjonen. Det er en økt risiko i at berusede folkemengder kan være mer sårbare for målrettede handlinger og panikk. Uroen i verden påvirker oss her hjemme og har ført til at politiet bruker betydelige ressurser på beskyttelse. [...] Truselnivået er uendret per 9. mars 2026, men vi

må være forberedt på at dette fort kan endres. Dette er perspektiver som må med i vurderingen av hvilke konsekvenser herværende forslag kan ha for beredskapen og samfunnsoppdraget.»

Både *Oslo politidistrikt* og *Sør-Vest politidistrikt* trekker fram at tidspunktet hvor arrangementet avholdes, er utfordrende med tanke på bemanning og økt behov for ressurser. *Sør-Vest politidistrikt* uttaler:

«VM avvikles i en periode med redusert bemanning som følge av ferieavvikling. Politiet må opprettholde tilstrekkelig tilstedeværelse, noe som kan medføre overtidsbruk og betydelige merkostnader. Et grovt anslag indikerer en potensiell merkostnad i millionklassen.»

Videre trekker *Oslo politidistrikt* fram at belastningen vil øke på jourhavende påtalejurist, med mulige negative effekter for publikums opplevelse av politiets tjenester.

Flere høringsinstanser peker på at forslaget vil føre til økt belastning på helsevesenet. *Helse Sør-Øst RHF* uttaler følgende:

«For helseforetakene vil dette gi økt belastning, særlig for akuttmottak og prehospitale tjenester, som allerede er sterkt belastet i helger og ved store arrangementer. Det vil være økt risiko for samtidighetskonflikter, som kan påvirke responstid og kapasitet for andre tidskritiske hendelser.»

Når det gjelder ressursbruk i kommunene er det ingen av kommunene som har uttalt seg, som trekker frem dette. Andre høringsinstanser har likevel pekt på at det vil få konsekvenser for kommunenes ressurser, herunder *Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum* som uttaler:

«De fleste av landets kommuner har anstrengt kommuneøkonomi og det er innstramninger og omstillinger i mange kommuner. Ekstra utgifter som oppstår som følge av et så vidt populistisk forslag er vanskelig å forsvare. Det vil være ekstra utgifter både knyttet til saksbehandling av endrede kommunale forskrifter om åpnings- og skjenketider, samt behandling av konkrete søknader. I tillegg vil det være utgifter knyttet til ekstra skjenkekontroller.»

Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum trekker fram at mange av landets kommuner kjemper

tjenesten skjenkekontroll fra private aktører etter anbudsprosesser.

«Det er svært begrenset tid for disse kommunene til å ordne tilleggsavtaler etter regelverket for offentlig anskaffelse. Dersom kommunene ikke har tilstrekkelig tid til å forhandle nye avtaler, vil det kunne bety at det ikke vil være skjenkekontroll i den utvidete tidsperioden. For noen kommuner vil det kunne dreie seg om mange timer uten noen form for skjenkekontroll.»

Flere av høringsinstansene, herunder *Direktoratet for Arbeidstilsynet*, *Fellesforbundet*, *HK Norge* og *Utelivets Organisasjonskomité* mener at en utvidelse av skjenketiden vil føre til en økt arbeidsbelastning for de som jobber i næringen. *Direktoratet for Arbeidstilsynet* uttaler:

«Fra et arbeidshelseperspektiv vil utvidet tid for alkoholserving medføre utvidet arbeid på natt, som vil kunne være belastende for arbeidstakerne. I tillegg vil risiko for vold, trusler og trakassering for arbeidstakerne kunne øke, fordi arbeidstiden strekker seg over lengre tid med et potensielt mer beruset publikum»

Fellesforbundet uttaler at:

«En utvidet skjenketid vil påvirke de ansatte i serveringsnæringen negativt siden utvidelsen er knyttet til et tidsrom hvor det må utføres nattarbeid. Nattarbeidet er med dagens maksimaltider avgrenset til deler av natten. Lovforslaget som nå legges frem vil kunne medføre at mange ansatte må jobbe gjennom hele, i stedet for deler av natten.»

Utelivets Organisasjonskomité uttaler:

«Utelivsnæringen i Norge er preget av lav organisasjonsgrad, pressede vilkår og uadresserte helseutfordringer. Et midlertidig unntak vil i praksis bety lengre arbeidsdager og økt belastning for de ansatte, uten særlig gevinst for andre enn selve næringen.[...] I utelivsbransjen er det svært utbredt mislighold av arbeidere. [...] Å presse gjennom et slikt frislipp som dette er totalt uansvarlig på vegne av arbeidere og gjester, når tilstanden i utelivsbransjen er slik den er i dag. Å anta at aktørene og kommunene vil klare å gjennomføre dette på en trygg og ansvarlig måte er ingenting annet enn virkelighetsfjernt.»

Videre peker *Fellesforbundet* på at det ikke kun er ansatte i serveringsnæringen som vil bli berørt, men også ansatte i mange andre næringer som i transporttjenester, politi og annen beredskap, helsevesen og ulike tilsynsmyndigheter som kommunenes skjenkekontroll.

Flere av høringsinstansene fremhever at en utvidelse av skjenketiden vil føre med seg økt støy både direkte fra skjenkestedene eller arrangementsarenaene som et resultat av lengre åpnings-tider, men også støy i forbindelse med at flere personer vil oppholde seg utendørs på et senere tidspunkt enn ellers. *Sør-Øst politidistrikt* uttaler:

«Dersom det gis unntak fra lovens maksimaltid for skjenking vil det også kunne utsette folk som bor i nærheten av serveringsstedene for støy på tidspunkter av døgnet hvor det vanligvis må forventes nattero.»

Miljørettet helsevern i Rogaland brann og redning IKS uttaler at:

«Forslaget om å gi muligheter for å utvide skjenketiden kan føre til økte støyproblemer og dermed økte negative helseeffekter. Endringene kan forverre problemene som er der i dag, og føre til at problemer oppstår på nye steder. [...] Forslaget gjelder for perioden fra 11. juni til 19. juli. Dette må regnes som en lengre periode. Dersom et serveringssted gis anledning til å servere hver natt i denne perioden, kan det i verste fall bety over fem uker uten søvn for de nærmeste naboene.»

Flere av høringsinstansene, blant annet *Frelsesarmeen*, *Av-og-til* og *Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum*, er kritiske til prosessen som de mener har gått for raskt, og er av den oppfatning at en endring i alkoholpolitikken av en så omfattende og prinsipiell karakter krever en grundigere behandling enn det høringsnotatet legger opp til. *Frelsesarmeen* uttaler at:

«Et hvert unntak eller endring av skjenkeloven bør vært sterkt faglig fundert og vært gjennom en grundig prosess. Dette forslaget fremstår ikke å være noen av delene.»

Av-og-til uttaler at:

«En grundigere prosess ville kunne funnet andre, bedre og mindre inngripende endringer for å kunne ivarett et ønske om å holde serveringssteder åpne til kampslutt under fotball-

VM. Prosessen er lagt opp på en måte som nå også skaper et stort press på hurtige beslutninger ute i kommunene.»

Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum uttaler:

«Slik denne prosessen har vært, når budskap og «offentlig saksbehandling» skjer på denne måten, og politikere formidler signaler uten å forklare prosess, skaper dette belastende uro og et stort press på lokale saksbehandlere. Ofte (i mellomstore og mindre kommuner) står saksbehandlere uten noe fagmiljø å lene seg på, og presset fra lokalt hold blir stort og som nevnt belastende.»

Oslo politidistrikt kommenterer på muligheten for å fastsette lokale politivedtekter:

«Mulige endringer i politivedtektene er en endring som en vanskelig ser for seg at man har mulighet til å gjøre endringer på så tett på fotball-VM, og det er ikke sikkert at dagens politivedtekter vil dekke behovet.»

Enkelte høringsinstanser har etterspurt presiseringer av hvordan lovforslaget skal forstås, herunder blant annet *Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum* og *Oslo kommune*. *Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum* trekker blant annet fram om forslaget er ment å omfatte bevilling for enkeltanledning. Videre spør de om skjenketiden må opphøre i det øyeblikket kampene er ferdige, eller om det åpnes for noe «feiring» utover det. *Oslo kommune* ønsker flere presiseringer:

«Først ønsker kommunen en presisering av om skjenkesteder uten kamp den aktuelle dagen kan benytte utvidet skjenketid, eller om vilkåret må være oppfylt for hver enkelt dag som utvidet skjenketid skal tilbys [...] I tillegg er spørsmålet om alle direktesendte kamper må vises, eller om det er tilstrekkelig at det blir vist

kamp i løpet av dagen. [...] Høringsforslaget sier ikke noe om omfang, størrelse eller tilgjengelighet på visningsutstyr. [...] Oslo kommune mener departementet bør presisere om sendingen må være lett tilgjengelig for en majoritet av gjestene, eller om det er tilstrekkelig at kampen vises på en enkelt skjerm, uavhengig av størrelse eller plassering.»

Videre har *Oslo kommune spørsmål* knyttet til festivaler:

«Spørsmålet er om en festival oppfyller visningsvilkåret ved å vise en direktesendt kamp på kun en liten del av festivalområdet, samtidig som hele festivalområdet holder døgnåpent og benytter utvidet skjenketid.»

Videre ber *Oslo kommune* om avklaringer av spørsmål knyttet til kontroll og sanksjoner av kravet til direktesendt kamp og forbudet mot skjenking av brennevin.

«For det første er det et spørsmål om det er kommunene eller politiet som har myndighet til å sanksjonere brudd på det å vise direktesendt kamp, og hva som er hjemmelen for dette. Det er også et spørsmål om hvordan både kommunene og eventuelt politiet skal kontrollere at kravet til å vise direktesendt kamp er oppfylt, når det også er mulig å skjenke når det ikke er kamp, og hjemmelen for dette.»

Sysselmasteren på Svalbard har ikke innvendinger til forslaget slik det foreligger. *Sysselmasteren* uttaler:

«Det antas at kun et begrenset antall serveringssteder vil benytte seg av muligheten til å fremvise fotball-VM og dermed kan søke om utvidet skjenketid, slik at en eventuell økning i antall oppdrag vil være håndterlig.»

7 Departementets vurderinger

7.1 Overordnet om forslaget

Fotball er en av Norges mest populære idretter og herrelandslagetets deltakelse i VM har stor interesse blant folk i Norge. Det er første gang på 28 år at herrelandslaget har klart å kvalifisere seg til mesterskapet. På grunn av tidsforskjellen vil flere kamper inkludert Norges, spilles utover skjenketidens maksimaltid som er klokken 03.00. Kamper i fotball-VM for herrer er blant de mest sette TV-programmene i Norge, og det forventes stor interesse blant folk i hele landet nå som herrelandslaget skal delta. For at folk som samles for å se kamp på utesteder og ved særskilte VM-arrangementer, fortsatt skal kunne drikke øl og vin mens kampene spilles, sendte departementet ut et høringsforslag om at kommunene skal få mulighet til å tillate skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 også i perioden hvor det er forbudt å skjenke alkohol. I denne proposisjonen foreslås det å opprettholde forslaget om avvikende skjenketider under perioden fotball-VM spilles.

Departementet merker seg at det er mange ulike meninger om forslaget om å avvike fra lovens maksimaltid for skjenking. Dette viser seg også i høringsuttalelsene, se punkt 3. Departementet vil understreke at dette forslaget innebærer et svært begrenset unntak for en helt spesiell situasjon.

Departementet har forståelse for bekymringen uttrykt i høringsinnspill som viser til at dette midlertidige unntaket kan skape presedens. Man kan ikke se bort fra at det senere vil kunne komme forespørsler om å endre regelverket for å hensynta andre arrangementer. Det kan imidlertid ikke forventes andre unntak framover som følge av dette forslaget. Når det nå gis en mulighet for å tillate skjenking utover maksimaltiden, skyldes det at det er tale om en ekstraordinær hendelse knyttet til en idrett som det er særskilt bred interesse for i samfunnet og som tidligere erfaringer underbygger at mange ønsker å følge på TV.

Nedenfor vurderer departementet nærmere ulike sider av forslaget.

7.2 Kommunalt selvstyre

Det er stor grad av kommunalt selvstyre i alkoholpolitikken. Det ligger i dag til kommunene å beslutte om de vil gi skjenkebevillinger og hvilke skjenketider de i så fall vil sette innenfor lovens maksimaltid. Forslaget om la kommunene selv avgjøre om de vil tillate utvidede skjenketider under fotball-VM, er i tråd med dette prinsippet, og departementet ser ikke grunn til å fravike dette, slik noen høringsinstanser ønsker. Departementet opprettholder derfor forslaget om å la hver enkelt kommune selv beslutte hvorvidt det er ønskelig å åpne for skjenketider utover lovens maksimaltid i unntaksperioden. Departementet understreker at det er mulig å tillate utvidet skjenking kun på enkelte dager, for enkelte kamper eller for et begrenset tidsrom, og at det ikke er nødvendig å tillate utvidet skjenketid på alle dager i den aktuelle perioden. For eksempel kan kommunene beslutte at det kun skal være tillatt med utvidet skjenketid på dager der Norge spiller kamp som strekker seg utover lovens maksimaltid. Enkelte høringsinstanser har spurt om det er mulig å gi utvidet skjenketid til enkeltanledning. Departementet har ikke avgrenset mot dette. Det er flere aktører som vil arrangere visning av VM-kampene i lokaler og på områder hvor det ikke foreligger skjenkebevilling i dag. Det vil være opp til kommunen å avgjøre om slike arrangementer skal gis tillatelse til å skjenke utover maksimaltiden, og eventuelt stille vilkår for skjenkebevillingen.

7.3 Kravet om direktesendte kamper

Departementet viser til at enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved hvordan kravet om direktesendte kamper er ment å forstås, og hvordan det skal kontrolleres. Kravet er satt for å sikre at stedene som gis mulighet til å skjenke utover lovens maksimaltid, er steder som viser fotball-VM for sitt publikum. Formålet med den midlertidige lovendringen er nettopp å legge til rette for at steder som viser kampene kan fortsette serveringen av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 også

etter kl. 03.00. Departementet mener derfor at kampene må vises på en slik måte at de er tilgjengeliggjort for majoriteten av stedets gjester. Da formålet bak endringen er å sikre fortsatt servering for gjester som ser på kampene vil det etter departementets vurdering ikke være tilstrekkelig at kampen kun vises i en liten del av lokalet eller på en liten del av et større festivalområde. Å vise VM-kampene i kommersiell sammenheng krever at arrangørene har rettigheter til dette. Skjenkesteder som ønsker å vise kamper må sørge for å innhente nødvendige rettigheter eller tillatelser.

Enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved om det kun kan gis utvidet skjenketid mens kampen spilles eller om det også kan tillates utvidet skjenketid når skjenkestedet ikke viser kamp, for eksempel etter kampslutt, eller på kampfrie dager. Høringsforslaget la til grunn at muligheten til å gi avvikende skjenketid ikke er begrenset til det konkrete tidspunktet hvor kampen går, men at skjenkestedet som gis utvidet skjenketid må vise direkte-sendte kamper. Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet. Intensjonen med forslaget er at det skal kunne skjenkes alkohol i forbindelse med at direkte-sendte kamper vises på skjenkesteder, og samtidig gi kommunene tilstrekkelig fleksibilitet til å fastsette åpningstidene i tråd med lokale risikovurderinger og behov. Det vil imidlertid være opp til kommunen å avgjøre om man ønsker å tillate utvidet skjenketid også på tidspunkter under mesterskapet hvor det ikke vises direkte-sendt kamp.

Enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved hvordan kravet skal kontrolleres og hvordan det skal reageres på brudd. Kravet om direkte-sendt kamp vil være et krav for å kunne skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 etter klokken 03.00. Det kan kun gis tillatelse til utvidet skjenking for aktører som viser direkte-sendte kamper. Dersom skjenkestedet ikke viser direkte-sendte kamper, men skjenker utover lovens ordinære rammer, vil skjenkingen ikke være i tråd med skjenketidsbestemmelsene. Dette kan føre til tildeling av prikker jf. alkoholforskriften § 10-3 andre ledd jf. alkoholloven § 1-8 tredje ledd. Kommunen må føre kontroll med kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-9. Det vil også omfatte de tilfellene hvor det tillates avvikende skjenketid.

7.4 Avgrensningen til alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2

Departementet viser til høringsinstansene som ønsker at det også åpnes for skjenking av alkohol-

holdig drikk gruppe 3. For å begrense de negative konsekvensene av forslaget opprettholder departementet den foreslåtte avgrensningen til alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2. Departementet er ikke enig i at dette er en vilkårlig forskjellsbehandling av de ulike kategoriene alkoholholdig drikk, da disse gruppene allerede i dagens regelverk behandles ulikt ved at skjenkeforbudet for alkoholholdig drikk gruppe 3 er fra kl. 03.00 til 13.00. Det er gode alkoholpolitiske grunner for å begrense tilgjengeligheten til sterkere alkoholholdige drikker, særlig på et tidspunkt av døgnet hvor det må antas at skjenkingen har foregått over lang tid.

7.5 Økt risiko for vold og ordensforstyrrelser

Økt skjenketid kan blant annet medføre at folk holder seg ute lenger enn de ellers ville, og kan forlenge tiden med ansamlinger av folk på utesteder og i gatene. En stor ansamling av folk som drikker alkohol etter klokken 03.00 kan føre til et økt antall uønskede hendelser i form av skadeverk, vold og kriminalitet. Flere vil kunne få behov for helsehjelp enten på grunn av intoksikasjon eller på grunn av skader som følge av ulykker eller vold.

Departementet viser til høringsinstansene som peker på at forskning viser økt forekomst av voldshendelser og andre alkoholrelaterte skader ved utvidelse av skjenketiden. Departementet viser også til høringsuttalelsene fra politidistrikter som peker på behov for økt bemanning som følge av forslaget.

Departementet mener kommunene kjenner nærområdet og utfordringsbildet i sin kommune best og er nærmest til å foreta vurderinger av om de ønsker å tillate slik utvidet skjenking i forbindelse med arrangementet eller ikke. Departementet legger til grunn at kommunene foretar nødvendige risikovurderinger hvor også risikoen for økt belastning på andre etater og nærmiljø og den totale belastningen på nødetatene er en del av vurderingen. Det er viktig at informasjonsflyten mellom kommunen, politi og helsevesen er god.

Samtidig vil departementet understreke at det ligger et stort ansvar på de stedene som innvilges skjenkebevilling for å sikre at skjenkingen foregår i tråd med alkoholregelverket. Det er forbudt å skjenke til åpenbart påvirket person eller på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket jf. alkoholloven § 8-11. Bevillingshaver plikter å sørge for at personer som er åpenbart påvirket av rusmidler ikke gis adgang til

skjenkestedet, jf. alkoholforskriften § 4-1 første ledd, og at personer som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater skjenkestedet, jf. alkoholforskriften § 4-1 andre ledd. Bevillingshaver har også et ansvar for å sørge for at personer som trenger det får nødvendig bistand, jf. alkoholforskriften § 4-1 andre ledd siste punktum. All skjenking av alkohol må foregå i tråd med regelverket og på forsvarlig måte, jf. alkoholloven § 4-7. Kravet til forsvarlig drift favner både enkelthendelser hvor driften er uforsvarlig og at utøvelsen i sin helhet og over tid ikke er forsvarlig. Dersom bevillingshaver har mistet kontrollen med skjenkingen av alkohol en aktuell kveld (for eksempel ved mange tilfeller av skjenking til åpenbart eller kraftig påvirkede personer), eller at det er for få ansatte i forhold til antall gjester, vil dette kunne kvalifisere til at driften ikke anses forsvarlig. Brudd på kravet om forsvarlig drift kan føre til ileggelse av prikker, jf. alkoholforskriften § 10-3 første ledd. Dersom driften fremstår uforsvarlig i sin helhet, vil dette kunne anses som en «svært skjerpene omstendighet», jf. alkoholforskriften § 10-4 som i ytterste konsekvens kan medføre inndragning av bevilgingen ut perioden. Videre viser departementet til at politiet, etter § 1-8a annet ledd, også har mulighet til å stenge steder som har bevilling, dersom det foreligger en alvorlig situasjon som ikke kan avhjelpest uten at salgs- eller skjenkestedet stenges. Tilfeller hvor politiet har benyttet sin stengningsadgang, jf. alkoholloven § 1-8a vil også kunne falle inn under forsvarlig drift, dersom politirapporten tilsier en slik vurdering.

7.6 Økt belastning på ansatte i skjenkenæringen og andre berørte næringer

Departementet viser til høringsuttalelser som ytrer bekymring for forholdene for de ansatte i serveringsbransjen og andre berørte næringer og aktører. Særlig er det vist til at utvidet skjenketid vil kunne innebære mer nattarbeid og at ansatte i større grad må arbeide gjennom hele natten, fremfor deler av den. De stedene og arrangørene som ønsker å benytte seg av en mulighet for skjenking også etter klokken 03.00, vil måtte ha tilstrekkelig med personale på jobb til å sikre at alkohollovens bestemmelser overholdes, samt at driften er i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid, hvile og forsvarlig arbeidsforhold. Departementet legger til grunn at kommuner som knytter skjenkebevilling opp mot krav til allmenngjort lønn har en alkoholpolitisk

begrunnelse for dette, og at de anser at ryddige arbeidsforhold også har betydning for overholdelse av alkoholregelverket. Den midlertidige endringen har ikke betydning for kommunens adgang til å stille slike krav.

7.7 Støy

Departementet viser til at flere høringsinstanser trekker fram at utvidet skjenketid vil kunne føre til støy både tilknyttet avvikling av arrangementer og i forbindelse med at store folkemengder skal hjem når stedene stenger. Støy vil kunne oppstå på tidspunkter der det forventes nattero, og departementet slutter seg til høringsinstansene som peker på at det kan føre til redusert søvnkvalitet og derfor ha negative helsekonsekvenser. Departementet viser til at kommunene må foreta en helhetlig vurdering når de vurderer å åpne for å tillate avvikende skjenketider, og at dette også innebærer at man ser hen til hvorvidt bo- og nærmiljø tilsier at det ikke bør tillates slik skjenking. Departementet viser til at forholdene kan variere fra kommune til kommune, og mener at den enkelte kommune er best egnet til å vurdere risikoen for støy og støyplager når de vurderer å tillate skjenking utover lovens maksimaltid. I den vurderingen bør det også legges til grunn støy som kan oppstå i forbindelse med avvikling av arrangementene og den totale støybelastningen som nærmiljøet utsettes for.

7.8 Barn og unge

Departementet viser til at flere høringsinstanser mener at forslaget vil kunne få negative konsekvenser for barn og unge både som pårørende og som berørte tredjeparter som opplever berusede voksne i bybildet tidlig om morgenen. Departementet ser at dette forslaget ikke vil bidra til å redusere slike problemer.

Enkelte høringsinstanser trekker frem at endringen gjør at barn og unge ekskluderes fra folkefesten. Etter departementets vurdering er den utvidede skjenketiden ikke det som gjør arrangementet lite egnet for barn og unges deltakelse. Kommunene ville uten endringen ha kunnet tillate skjenking frem til kl. 03.00. Etter departementets vurdering ville nok få av arrangementene med skjenkebevilling vært egnede plasser for arrangementer rettet mot barn og unge. Departementet viser til at det kan lages rusfrie arrangementer som er åpne for barn og

unge selv om man gjennomfører den foreslåtte midlertidige endringen.

7.9 Idrett og alkohol

Departementet viser til at flere høringsinstanser mener forslaget etablerer en uheldig kobling mellom idrett og alkohol. Det trekkes fram at idretten bør være en rusfri arena. Departementet er enig i at det er viktig å ha alkoholfrie arenaer og at idretten er en viktig arena i så måte. Forslaget er imidlertid knyttet til fremvisning av kamper under fotball-VM, og skiller seg dermed fra idrettsarrangementer som pågår direkte, der publikum er fysisk til stede og ser begivenheten live.

7.10 Svalbard

Når det gjelder Svalbard, har det ikke kommet høringsinnspill som taler mot at det også fastsettes midlertidig endringer i regelverket på Svalbard. Departement vil fastsette midlertidig endring av forskrift om alkoholordningen for Svalbard i tråd med høringsforslaget.

7.11 Statlige skjenkebevillinger

Departementet har ikke mottatt høringsinnspill angående vurderinger av behov for endringer i bestemmelser som regulerer statlige skjenkebevillinger. Departementet opprettholder sitt forslag slik det fremgår av høringsnotatet og foreslår ingen endringer i alkoholloven §§ 5-2 og 5-3 om statlige skjenkebevillinger.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Mesterskapet må antas å ville føre til økte folke­mengder og aktivitet på skjenkesteder og i det offentlige rom. Dette vil i seg selv antageligvis gi økt belastning på både politi og helsevesen i kom­muner som beslutter å utvide skjenketiden under mesterskapet. Eventuelle merutgifter for kom­munene, helsevesenet, politi eller andre dekkes innen virksomhetenes gjeldende økonomiske rammer for 2026.

For enkelte næringsaktører vil endringen gi en mulighet for økt omsetning og inntjening, men det er ikke gitt at inntektene ved å holde åpent vil overstige kostnadene. Selv om et skjenkested gis

anledning til å skjenke etter klokken 03.00 er det opp til det enkelte skjenkested å vurdere hvorvidt man ønsker å benytte seg av muligheten.

Det må antas å være en rekke aktører som ønsker å få mulighet til å skjenke etter klokken 03.00. Endringen fører til at kommunene vil måtte ta stilling til, og saksbehandle en rekke søknader om avvikende skjenketid, og eventuelt gi eller endre lokale forskrifter om skjenketid. Dette vil medføre merarbeid for kommunene. Det vil også kunne føre til ekstra utgifter til skjenkekontroll og etterarbeid tilknyttet kontrollene.

9 Merknad til bestemmelsen

Til § 4-4 nytt niende ledd

Bestemmelsen gir kommunestyret mulighet for å fastsette avvikende skjenketider for steder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026.

Med «viser direktesendte kamper» menes at kampene må vises på en slik måte at de er tilgjengeliggjort for majoriteten av stedets gjester. Det er ikke tilstrekkelig at kampene kun vises i en liten del av lokalet eller på en liten del av et større festivalområde. Utvidet skjenketid er ikke begrenset til det konkrete tidspunktet hvor kampen går, men skjenkestedet som gis utvidet skjenketid må vise direktesendte kamper.

Kommunestyret bestemmer selv om de vil tillate utvidede skjenketider generelt for disse skjenkestedene i perioden, eller om de vil avgrense det, for eksempel til enkelte dager, for enkelte kamper eller et begrenset tidsrom.

Bestemmelsen gjelder for alle de typer skjenkebevillinger som loven angir at kommunen kan gi, også bevilling for enkeltanledning.

Avvikende skjenketider kan kun omfatte alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2. Det er ikke mulig-

het for å avvike maksimaltiden for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3.

Muligheten for å fastsette avvikende skjenketider gjelder kun for perioden 11. juni til 19. juli 2026.

At det kan fastsettes avvikende skjenketider, innebærer at det også kan gis bevilling til å skjenke i perioden mellom klokken 03.00 og 06.00. I praksis betyr dette at det i unntaksperioden er mulig å gi bevilling til skjenking hele døgnet for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 dersom skjenkestedet viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r :

At deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026)

I

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. skal § 4-4 nytt niende ledd lyde:

Kommunestyret kan for perioden 11. juni til 19. juli 2026 fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som avviker fra fjerde ledd annet punktum. Dette kan fastsettes generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested.

Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

II

Loven trer i kraft straks. Alkoholloven § 4-4 niende ledd oppheves 20. juli 2026.

